

بررسی ارتباط مدیریت ایمنی سلامت بر فرسودگی شغلی معلمان تربیت بدنی با تکیه بر نقش میانجی تاب‌آوری

مسلم سلیمان‌پور^{۱*}، بهمن تاروردی‌زاده^۲، مهدیه سرحدی^۳، پریسا محمودپور^۴

۱. استادیار، گروه مدیریت بازرگانی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

۲. دکتری آمار، دبیر ریاضی، آموزش پرورش ماکو، ارومیه، ایران.

۳. مربی، گروه روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

۴. دکتری تربیت بدنی، آموزگار تربیت بدنی، آموزش پرورش شوط، ارومیه، ایران.

(دریافت: ۱۴۰۲/۰۳/۱۶ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۶/۰۶)

چکیده

با مدیریت ایمنی سلامت تعادل روحی و روانی معلمان افزایش می‌یابد. فرسودگی شغلی معضل مهمی است که بسیاری از معلمان تربیت بدنی با آن مواجه می‌شوند این احساس اغلب موجب به وجود آمدن نتایج آموزشی منفی می‌شود که به نوبه خود به خستگی در معلمان منجر می‌شود. هدف از این مطالعه بررسی ارتباط مدیریت ایمنی سلامت بر فرسودگی شغلی معلمان تربیت بدنی با تکیه بر نقش میانجی تاب‌آوری است. این پژوهش از نوع توصیفی - پیمایشی است که جامعه پژوهش را معلمان تربیت بدنی استان آذربایجان غربی در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۰۲ تشکیل دادند، از این تعداد ۲۰۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. گردآوری داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری انجام شد. جهت بررسی هدف پژوهش و تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار اس.پی.اس.اس. نسخه ۲۳ و 3 SMART PLS استفاده شد. نتایج یافته‌های به دست آمده نشان‌دهنده برازش مناسب مدل‌های اندازه‌گیری و ساختاری است. یافته‌های پژوهش نشان داد که مدیریت ایمنی سلامت بر فرسودگی شغلی معلمان تربیت بدنی و همچنین تاب‌آوری بر فرسودگی شغلی تأثیر منفی و معنی‌دار دارد، اما نتایج پژوهش تأثیر مثبت مدیریت ایمنی سلامت بر تاب‌آوری معلمان تربیت بدنی را نشان داد. بنابراین هر اندازه مدیران مدارس به مسئله سلامت و ایمنی توجه کنند، موقعیت شغلی معلمان و مربیان تربیت بدنی به گونه‌ای شکل می‌گیرد که فرسودگی شغلی کم‌تر و تاب‌آوری بیشتری را

در کار خود تجربه کنند و منجر به افزایش کیفیت کاری خواهد شد. توصیه می‌شود با برگزاری کارگاه‌های آموزش ایمنی سلامت، توانمندی معلمان تربیت بدنی افزایش یافته، در نتیجه فرسودگی شغلی کاهش می‌یابد که این می‌تواند بر عملکرد معلمان تربیت بدنی تأثیر مثبت داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: مدیریت ایمنی سلامت، تاب‌آوری، فرسودگی شغلی، معلمان تربیت بدنی.

مقدمه

حوادث، بیماری‌های شغلی و آسیب‌های محیط زیست خسارات بسیار زیاد و اکثراً جبران‌ناپذیری را به‌طور مستقیم و غیرمستقیم به سازمان‌ها تحمیل می‌کند (فنگ^۱ و همکاران، ۲۰۱۵). در برنامه‌های تربیت بدنی مدرسه، وظیفه معلمان تربیت بدنی شناسایی، ارزیابی، مدیریت، برقراری ارتباط خطر و ایمنی و ایجاد تعادل بین آن‌ها با سایر دغدغه‌های آموزشی است، بنابراین هنگامی که این امر به‌خوبی سازمان‌دهی و مدیریت نشود، می‌تواند عواقب نامطلوب جسمی و جانی برای دانش‌آموزان و در ادامه عواقب روحی و روانی برای مدیران و معلمان از قبیل فرسودگی شغلی در پی داشته باشد. دانش معلمان در تولید برنامه‌های تربیت بدنی ضروری است و دانش تخصصی آن‌ها از مدیریت ایمنی سلامت برای ایجاد محیط‌های یادگیری ایمن و فرصت‌های آموزشی برای دانش‌آموزان بسیار مهم است. با این حال، مطالعات در خصوص دانش مدیریت ایمنی سلامت معلمان خیلی کم به نظر می‌رسد (پورسنگر^۲، ۲۰۲۳).

نظر به این که بسیاری از دانش‌آموزان خود را در معرض ریسک‌های مختلف قرار می‌دهند، وجود تنش‌های رفتاری در موقعیت‌های مختلف می‌تواند خطرناک باشد و به جراحات و آسیب‌هایی در دانش‌آموزان منجر شود. توجه به این که نوجوانان و کودکان با اختلالات جسمی در صورت فقدان شرایط ایمن در مدارس در ریسک بالاتری قرار می‌گیرند (مسلمی عقیلی و همکاران، ۱۳۸۹). برای مقابله با عوارض ناخواسته چنین رویدادهایی، استفاده از سیستم مدیریت سلامت، ایمنی و محیط‌زیست رهیافتی مناسب معرفی شده است. مدیریت سلامت، ایمنی و محیط‌زیست سیستمی یکپارچه است که با چپ‌نش هم‌افزای نیروی انسانی، امکانات و تجهیزات، سعی در ایجاد محیطی سالم، دلپذیر، بانشاط و به دور از حادثه، خسارات و صدمات دارد (محمدی و تیموری، ۱۳۹۸). از نظر مفهوم می‌توان اذعان کرد که مدیریت ایمنی سلامت با تاب‌آوری در ارتباط باشد. تاب‌آوری به‌عنوان توانایی یک فرد برای بازگشت از ناملایمات، تروما، تراژدی یا

1. Feng
2. Porsanger

تهدیدها تعریف می‌شود (اسمیت^۱ و همکاران، ۲۰۰۸) ویژگی‌های تاب‌آوری شامل بازگشت مجدد، عزم، و خودکارآمدی است (کاریکا^۲ و همکاران، ۲۰۱۳) که شامل توانایی مقابله با استرس قابل توجه ناشی از روابط پرسنل با محل کار، مشکلات جدی سلامتی، و عوامل استرس‌زای کاری یا مالی است (ویت فیلد و ویلیبی^۳، ۲۰۲۱). افرادی که انعطاف‌پذیرند، نسبت به تجربیات جدید باز هستند، با تغییرات سازگارتر و از نظر عاطفی در هنگام مواجهه با استرس پایدارترند (اسکرومر^۴ و همکاران، ۲۰۲۰). با افزایش سطوح استرس، تاب‌آوری به‌کانون توجه تبدیل شده است. با افزایش تاب‌آوری نیروی کار، تیم‌های ایمنی سلامت تلاش می‌کنند تا رضایت شغلی، انگیزه کاری و تعهد حرفه‌ای را افزایش دهند و در عین حال بار کاری و فرسودگی را کاهش دهند. فرسودگی شغلی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین خطرات شغلی روانی اجتماعی در جامعه امروزی تبدیل شده است که هزینه‌های قابل توجهی را هم برای افراد و هم برای سازمان‌ها ایجاد می‌کند (وبر و رینهارد^۵، ۲۰۰۰).

بررسی ادبیات، حاکی از آن است که کار در محیط‌های پرتنش مثل کار معلمان در مدارس، با اختلالات سلامت روان و فرسودگی شغلی همراه است. معلمان تربیت بدنی به دلیل نوع کار خود با دانش‌آموزان که به امر بسترسازی جهت پرورش کودکان و نوجوانان در محیط‌های امن و سالم در راستای حفظ و ارتقای سلامت جسمی، روحی و روانی دانش‌آموزان و در نتیجه تضمین سلامت جامعه اقدام می‌کنند، به علت فشارهای روانی هیجانی، فیزیکی و مدیریتی و بین فردی با فرسودگی شغلی زیادتری روبه‌رو هستند. فرسودگی شغلی معلمان از نظر مفهومی و تجربی با مدیریت ایمنی سلامت ارتباط دارد اما تحقیقی که به بحث در مورد مدیریت ایمنی سلامت و فرسودگی و تاب‌آوری بپردازد کار نشده است. مسئله‌ای که تحقیق حاضر درصدد پاسخ به آن است این است آیا در زمینه مدیریت ایمنی سلامت و فرسودگی شغلی با تکیه بر نقش میانجی تاب‌آوری در بین معلمان تربیت بدنی ارتباطی وجود دارد؟

مبانی نظری و پیشینه

در تعریف سیستم مدیریت ایمنی آمده است که سازمان در راستای فعالیت‌های خود و فرایندهای تعریف‌شده، تمامی لوازم مربوط به ایمنی کارکنان را رعایت می‌کند؛ یعنی سازمانی که به طراحی

-
1. Smith
 2. Garcia
 3. Garcia
 4. Schommer
 5. Weber & Reinhard

و مستندسازی و استقرار سیستم مدیریت ایمنی اقدام می‌کند، در واقع سیستم مدیریت ایمنی و سلامت را پیاده‌سازی کرده است (وچو سادوس^۱، ۲۰۰۷). مفهوم مدیریت ایمنی سلامت با هدف حذف (یا حداقل کاهش) صدمات احتمالی به محیط زیست و محافظت از سلامت، ایمنی و رفاه کارکنان و همچنین سایر افرادی که ممکن است تحت تأثیر این عملیات قرار گیرند، مدنظر است. همچنین، استفاده مؤثر از ارگونومی در ترسیم و طراحی سیستم‌های تجاری می‌تواند به افزایش حس تعادل بین ویژگی‌های کارکنان و الزامات وظایف آن‌ها منجر شود. این امر به رضایت شغلی بالاتر، افزایش ایمنی کارگران (جسمی و روانی) و بهبود بهره‌وری کارگران منجر می‌شود (یاساک و وورال^۲، ۲۰۱۹). ارزیابی و تحلیل عملکرد ایمنی هر سازمانی بدون در نظر گرفتن رابطه بین نیروی کار و سیستم کافی نیست. شناسایی و درک عوامل مؤثر بر رفتار، فرایند تصمیم‌گیری و عملکرد کارکنان در سیستمی که در یک محیط نامطمئن عمل می‌کند، می‌تواند از حوادث و خطاهای انسانی جلوگیری کند (زرین^۳، ۲۰۲۲). یکی از زمینه‌های جالب‌توجه برای مدیران و محققان، ارزیابی روابط بین عوامل مؤثر بر عملکرد ایمنی و سلامت است. با وجود این، این عوامل دامنه وسیعی دارند و طیف وسیعی از دستورالعمل‌های ایمنی و بهداشت شغلی و رضایت شغلی تا تعهد مدیریت ارشد را شامل می‌شوند (ابو خدیر^۴، ۲۰۰۴).

اکثر آثار درمورد پروژه‌ها به‌طور کلی بر هزینه و زمان‌بندی متمرکز شده‌اند، اگرچه این ویژگی‌ها اخیراً در ترکیب با افزایش محرک‌های مرتبط با مسائل مدیریت ایمنی سلامت مورد توجه قرار گرفته‌اند، این موارد شامل نگرانی در مورد سلامت و ایمنی افراد، امنیت پروژه، پایداری و نگرانی‌های زیست‌محیطی است (آشکانانی و فرانزو^۵، ۲۰۲۳). آیهان و توکدمیر^۶ (۲۰۱۹) برای پیش‌بینی شکست‌ها و شناسایی فعالیت‌های پیشگیرانه، یک ارزیابی ایمنی جدیدی پیشنهاد می‌کنند که مدل‌های پیش‌بینی مبتنی بر واقعیت را ارائه می‌کند و نحوه مقابله با حجم عظیمی از داده‌های ایمنی را نشان می‌دهد. داده‌های به‌دست‌آمده می‌تواند به متخصصان صنعت ساخت‌وساز در ارزیابی نگرانی‌های ایمنی احتمالی کمک کند. میتی و کوهی^۷ (۲۰۱۹)، یک مدل مفهومی بهداشت و ایمنی محیطی را برای کمک به یادگیری با تحقیق مبتنی بر عمل در مدیریت ایمنی سلامت در پروژه‌های بزرگ پیشنهاد می‌کنند که امکان جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات از

1. Vecchio-Sadus
2. Yasak & Vural
3. zarrin
4. Abu-Khader
5. Ashkanani & Franzoi
6. Ayhan & Tokdemir
7. Maiti & Choi

تصادفات و شکست‌ها و شیوه‌های موفق را برای استخراج درس‌های معنادار و هدایت شیوه‌های مدیریت سلامت و ایمنی در پروژه‌های بزرگ فراهم می‌کند.

سندرم فرسودگی شغلی با احساس خستگی عاطفی، مسخ شخصیت، یا جدا شدن از اولویت‌های کاری و کاهش موفقیت شخصی در حین کار مشخص می‌شود (بریجیمان^۱ و همکاران، ۲۰۱۸). گالبان^۲ (۲۰۱۸) روند ظهور سندرم فرسودگی شغلی را این‌طور بیان می‌کند: با عدم تعادل بین خواسته‌های سازمانی و منابع شخصی ناشی از خستگی عاطفی در کارگر شروع می‌شود. متعاقباً مسخ شخصیت یا مقابله تجربه می‌شود که کارگر را به سمت ناامیدی و فرسودگی سوق می‌دهد. این با موفقیت شخصی پایین در کار به دلیل ناکارآمدی در مواجهه با عوامل استرس‌زای مختلف به پایان می‌رسد. سه بعد فرسودگی شغلی شامل فرسایش شغلی، بدبینی و کاهش بهره‌وری به دلیل ماهیت شغل است. کاهش استرس، فرسودگی شغلی و اضطراب افراد با سطوح بالاتر تاب‌آوری در ارتباط است و افراد با تاب‌آوری زیاد رضایت کلی بیشتری از زندگی خود داشتند (آستین و جرجوری^۳، ۲۰۲۱).

در میان منابعی که از پیشرفت فرسودگی شغلی جلوگیری می‌کند، تاب‌آوری است که می‌تواند انسان را در برابر رویدادهای استرس‌زا مقاوم کند (گاریکا و گامبارده^۴، ۲۰۱۹). مطالعات متعددی تأیید می‌کنند که تاب‌آوری آسیب‌پذیری در برابر فرسودگی شغلی را کاهش می‌دهد (ایفیلت^۵، ۲۰۱۹)، که توانایی مقابله با عوامل استرس‌زا یکی از کلیدهای تاب‌آوری است. بنابراین، استفاده از راهبردهای مقابله سازنده با تمرکز بر مشکل از بروز سندرم فرسودگی شغلی جلوگیری می‌کند (مدرانو^۶، ۲۰۱۷). درحالی‌که استفاده از راهبردهای مقابله غیرفعال متمرکز بر هیجان (تسکین، انکار و جست‌وجوی حمایت اجتماعی عاطفی) ظاهر آن را تسهیل می‌کند (فلیکس^۷ و همکاران، ۲۰۱۸). فرسودگی زمانی ظاهر می‌شود که راهبردهای مقابله‌ای بیشتر بر احساسات و اجتناب متمرکز باشد، بنابراین، افراد تاب‌آور، حتی در حضور عوامل مخرب کنترل کار خود را حفظ می‌کنند و درعین حال پایدار می‌مانند.

نتایج پژوهش اکبری و سربندی (۱۴۰۱) با موضوع «بررسی ارتباط مدیریت ایمنی سلامت با رضایت شغلی و بهبود عملکرد کارکنان در مراکز تولیدی (مورد مطالعه: شرکت واحد صنعتی

1. Bridgeman
2. Galbán
3. Austin & Gregory
4. García & Gambarte
5. Efiltili
6. Medrano
7. Félix

پوشاک ها کوپیان)» نشان‌دهنده تأثیر مثبت بهبود ایمنی بر رضایت شغلی کارکنان در واحدهای تولیدی و نیز اثرات منفی عدم توجه به بهداشت محیط کار بر کیفیت عملکرد کارکنان بود. اصغری و همکاران (۱۳۹۱) در مقاله‌ای با عنوان بررسی ارتباط بین رضایت شغلی با سلامت عمومی و فرسودگی شغلی در کارگران یکی از صنایع خودروسازی به این نتیجه رسیدند که بین رضایت شغلی و تمام موارد سلامت عمومی رابطه معکوس و معناداری وجود دارد. همچنین بین متغیرهای سلامت عمومی و متغیر فرسودگی شغلی هم‌بستگی مستقیم و معناداری وجود داشت و بین رضایت شغلی و فرسودگی شغلی نیز رابطه معکوس و معناداری برقرار بود. محمدی و دستگردی (۱۴۰۰) در مقاله‌ای با موضوع بررسی نقش تعدیل‌کننده تاب‌آوری در اثر کمال‌گرایی بر فرسودگی شغلی (مورد مطالعه: اداره کل زندان‌ها، اقدامات تأمینی و تربیتی خراسان جنوبی) بیان کردند که اگرچه کمال‌گرایی مثبت و منفی به‌طور مستقیم بر فرسودگی شغلی تأثیرگذار است، اما متغیر تاب‌آوری اثر هر یک از آن‌ها را در پیش‌بینی فرسودگی شغلی به‌طور معناداری تعدیل می‌نماید. در مطالعات اشاره‌شده در بالا فرسودگی شغلی به‌عنوان یک متغیر که تحت تأثیر متغیرهایی مانند رضایت شغلی و کمال‌گرایی است تعریف‌شده، بنابراین آنچه در مطالعات گذشته مغفول مانده است رابطه بین مدیریت ایمنی سلامت با فرسودگی شغلی مخصوص در جامعه معلمان است.

فاماکین^۱ و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهشی با عنوان بررسی چالش‌های اجرای مدیریت ایمنی و سلامت در اقتصاد در حال توسعه بیان کردند که چالش‌های اجرای مدیریت ایمنی سلامت شامل مدیریت منابع انسانی داخل و خارج سازمان، مدیریت داخلی، خطای انسانی، سیستم اجرایی، شرایط کاری و عوامل انسانی و محیطی است. برای بهبود و کاهش تأثیر این چالش‌ها، نیاز به بازنگری و به‌روزرسانی قوانین بهداشتی و ایمنی موجود برای همسویی با واقعیت‌های کنونی و بررسی دوره‌ای سوابق ایمنی برای برنامه‌ریزی‌های آتی است. چالش‌های اجرای مدیریت ایمنی سلامت علاوه بر موارد اشاره‌شده توسط فاماکین و همکاران (۲۰۲۳)، می‌تواند به عملکرد شغلی و فردی، آموزش و امکانات موجود سازمان هم اشاره کرد.

کاستیلو و پرادس^۲ (۲۰۲۳) در مقاله‌ای با موضوع «تاب‌آوری و فرسودگی شغلی در دانشجویان علوم تربیتی: تجزیه و تحلیل رشد با توجه به پیشرفت در حرفه» بیان کردند که رابطه منفی و معنادار بین فرسودگی شغلی و تاب‌آوری است. سطوح فرسودگی شغلی به‌طور قابل توجهی در طول مطالعات، از ابتدا تا سال سوم افزایش می‌یابد و در اواخر سال چهارم و آخرین سال

1. Famakin
2. Castillo & Prados

تحصیلی با کاهش روبه‌رو می‌شود. همچنین، سطوح بالاتر تاب‌آوری شرکت‌کنندگان با سطوح پایین‌تر فرسودگی شغلی مرتبط است. ترا^۱ و همکاران (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با موضوع «فرسودگی شغلی و مرکزیت شبکه به‌عنوان پروکسی برای ارزیابی تاب‌آوری عملکرد انسانی» بیان داشتند که بین خستگی عاطفی و نمره تاب‌آوری هم‌بستگی ضعیفی وجود دارد. ویس^۲ و همکاران (۲۰۲۳) در مقاله‌ای با عنوان «رابطه بین تاب‌آوری داروساز، فرسودگی شغلی و عملکرد شغلی» بیان داشتند که با افزایش تاب‌آوری، سطوح فرسودگی شغلی کاهش می‌یابد و عملکرد شغلی افزایش می‌یابد. تاب‌آوری ۲۹ درصد از واریانس در فرسودگی شغلی و ۱۱ درصد از واریانس در عملکرد شغلی را توضیح داد. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که تاب‌آوری به‌طور معناداری هم‌فرسودگی شغلی و هم‌عملکرد شغلی داروسازان را پیش‌بینی می‌کند. هر چه داروساز انعطاف‌پذیرتر باشد، احتمال فرسودگی شغلی کم‌تر و احتمال عملکرد شغلی بهتر افزایش می‌یابد. سازمان‌ها باید فرصت‌هایی را برای آموزش کارکنان مراقبت‌های بهداشتی در مورد روش‌هایی برای افزایش تاب‌آوری و توجه به اهمیت این موضوع دنبال کنند.

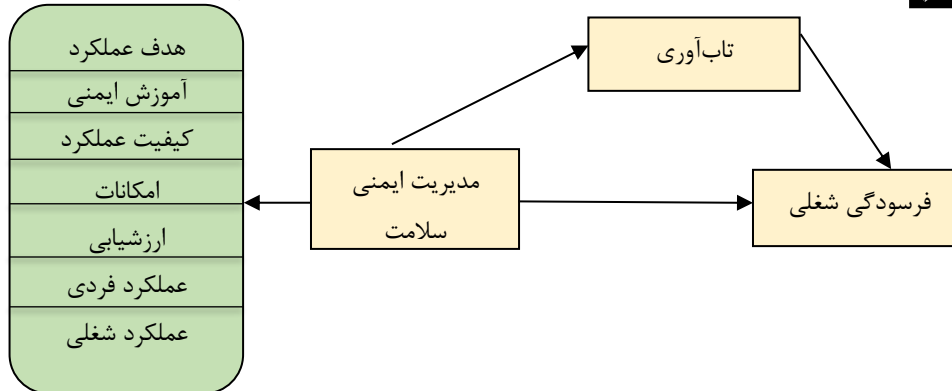
محمدی و تیموری (۱۳۹۷) در مقاله‌ای با موضوع «ارزیابی سیستم مدیریت سلامت، ایمنی و محیط‌زیست از دیدگاه مهندسی تاب‌آوری در شهرک تخصصی روی زنجان در سال ۱۳۹۷» بیان کردند که ملاحظه هم‌زمان سیستم مدیریت سلامت، ایمنی و محیط‌زیست با رویکردهای ساختاری، عملکردی، عملیاتی و مهندسی تاب‌آوری، نسبت به روش‌های ارزیابی معمول سیستم مدیریت سلامت، ایمنی و محیط‌زیست ارزیابی جامعی ارائه داد و قوت‌ها و ضعف‌های سیستم مدیریت سلامت، ایمنی و محیط‌زیست بهتر شناسایی شد. به‌کارگیری ابزار، روش و نتایج این تحقیق باعث صرفه‌جویی در وقت و هزینه، بهبود شاخص‌های سلامت، ایمنی و محیط‌زیست، افزایش بهره‌وری و توسعه پایدار خواهد شد. حسنی و همکاران (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با موضوع «فرسودگی شغلی و سلامت روان در کارکنان پشتیبانی بیمارستان‌های عمومی، تخصصی و فوق تخصصی صنعت نفت» بیان داشتند بین فرسودگی شغلی و سلامت روان با خستگی هیجانی و مسخ شخصیت و کفایت شخصی در کارکنان پشتیبانی در بیمارستان‌های عمومی، تخصصی و فوق تخصصی صنعت نفت کشور رابطه معکوس و معناداری وجود دارد. فرسودگی شغلی، سلامت روانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. فرسودگی شغل دو گروه جنسیتی مرد و زن را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از یافته‌های این مطالعه می‌توان در برنامه‌ریزی پیشگیری، شناسایی گروه‌های در معرض خطر در محیط‌های کاری استفاده کرد.

1. Terra
2. Weiss

همان‌طور که پژوهش‌های بالا نشان می‌دهد ارتباط مدیریت ایمنی سلامت با عوامل متعدد و از دیدگاه‌های مختلفی بررسی شده است، اما هر یک از این مطالعات تنها به بررسی و شناسایی زمینه‌های خاص و جامعه‌ای غیر از معلمان تربیت بدنی پرداخته‌اند. در این مطالعه سعی شده تا این خلأ تحقیقاتی پر شود، برای این منظور، با بررسی جامع مبانی نظری به رابطه مدیریت ایمنی سلامت و فرسودگی شغلی با تکیه بر نقش میانجی تاب‌آوری در بین معلمان تربیت بدنی پرداخته می‌شود.

روش پژوهش

طرح این پژوهش از نوع طرح توصیفی - پیمایشی است، زیرا با استفاده از پرسش‌نامه سعی بر آن است که به بررسی رابطه بین مدیریت ایمنی سلامت و فرسودگی شغلی با نقش میانجی تاب‌آوری پرداخته شود. جامعه پژوهش را معلمان تربیت بدنی استان آذربایجان غربی در سال تحصیلی ۱۴۰۱ - ۱۴۰۲ تشکیل دادند که از این تعداد ۲۰۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شده‌اند. سؤالات پرسش‌نامه در یک طیف ۵ درجه‌ای لیکرت کاملاً موافقم = ۵ تا کاملاً مخالفم (۱) درجه‌بندی شده بود. چارچوب سؤالات پرسش‌نامه از پرسش‌نامه استاندارد تاب‌آوری کانر-دیویدسون با ۱۰ سؤال، پرسش‌نامه فرسودگی شغلی مسلش (۱۹۸۱) با ۱۰ سؤال و پرسش‌نامه محقق‌ساخته مدیریت ایمنی سلامت در مجموع ۴۲ سؤال با ۷ مؤلفه شامل هدف عملکرد، آموزش ایمنی، کیفیت عملکرد، امکانات، ارزشیابی، عملکرد فردی و عملکرد شغلی که هر مؤلفه ۶ سؤال بود، تا حد زیادی از روایی لازم برخوردار است. همچنین برای اطمینان کامل در مورد روایی پرسش‌نامه، از نظرات استادان صاحب‌نظر در این زمینه استفاده شد و اصلاحات لازم لحاظ شد. به‌منظور بررسی هدف اصلی پژوهش از نرم‌افزار اس.پی.اس.اس. نسخه ۲۳ برای تعیین نرمال بودن داده‌ها و برای ارزیابی مدل مفهومی پژوهش از مدل‌سازی معادلات ساختاری با نرم‌افزار SMART PLS 3 استفاده شده است. با توجه به پیشینه و مبانی نظری پژوهش رابطه بین متغیرهای تحقیق به‌صورت شکل (۱) قابل مشاهده است.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش بر اساس مطالعات نویسندگان

در این تحقیق برای تعیین پایایی آزمون از روش آلفای کرونباخ استفاده شد، بنابراین می‌توان گفت سؤالات پرسش‌نامه تحقیق از پایایی مناسب و مطلوبی برخوردار است. در این بخش با توجه به اینکه مقدار آلفای کرونباخ برای همه متغیرها بیشتر از ۰/۷ است، پرسش‌نامه از پایایی کافی برخوردار است.

یکی از پیش‌فرض‌های اصلی موردنیاز برای استفاده از آزمون‌های پارامتریک فرض نرمال بودن توزیع متغیرهای موردبررسی است، از این‌رو قبل از انجام آزمون‌های موردنظر و بررسی فرضیه‌های تحقیق، باید نرمال بودن توزیع متغیرها آزمون شود.

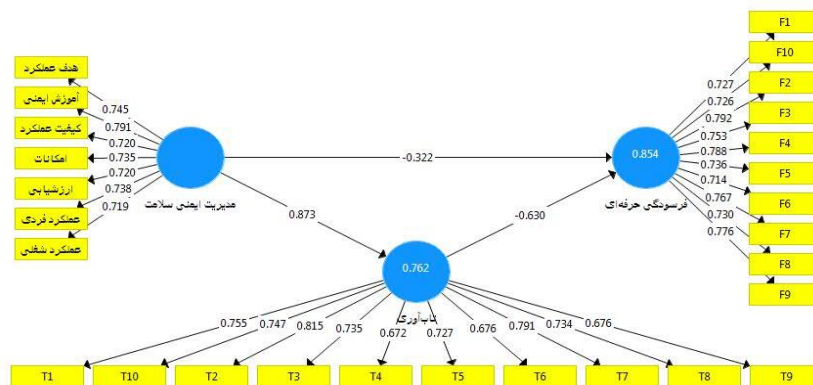
نتایج آزمون در جدول (۱) گزارش شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود تمام متغیرهای تحقیق در سطح خطای ۵ درصد معنی‌دار هستند و به عبارت دیگر هیچ‌کدام از متغیرهای تحقیق از توزیع نرمال پیروی نمی‌کنند، زیرا دارای سطوح معنی‌داری کوچک‌تر از ۵ درصد هستند.

جدول ۱. نتایج آزمون نرمال بودن متغیرهای تحقیق

متغیرهای تحقیق	مقدار آماره	سطح معنی‌داری (sig.)
مدیریت ایمنی سلامت	۰/۰۹۷	۰/۰۰۱
تاب‌آوری	۰/۰۷۴	۰/۰۰۱
فرسودگی شغلی	۰/۱۱۱	۰/۰۰۱

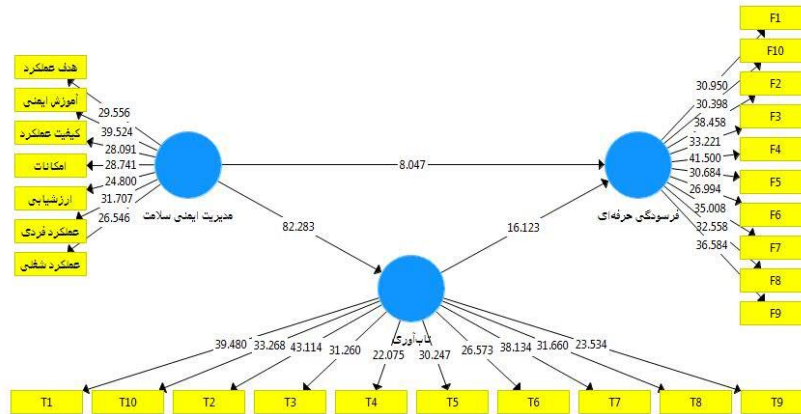
نتایج و یافته‌ها

به منظور سنجش مدل و آزمون فرضیه‌های تحقیق با توجه به نرمال نبودن توزیع تمام متغیرها از روش حداقل مربعات جزئی به کمک نرم‌افزار 3 SMART PLS استفاده شد. ضرایب مسیر، واریانس تبیین‌شده متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و بار عاملی متغیرهای مشاهده‌شده در نمودار (۱) مشخص شده‌اند. بارهای عاملی متغیر مدیریت ایمنی سلامت نشان می‌دهد که «آموزش ایمنی» بالاترین تأثیر را بر مدیریت ایمنی سلامت دارد. آموزش‌های ایمنی باعث افزایش توانمندی می‌شود و موجب کاهش فرسودگی شغلی و نیز بر عملکرد معلمان تأثیرگذار است.

نمودار ۱. ضرایب مسیر و بار عاملی متغیرها

معنی‌داری ضرایب مسیر و بارهای عاملی مربوط به هرکدام از متغیرهای پنهان با استفاده از روش خودگردان بررسی و در نمودار (۲) به نمایش درآمده است. در این نمودار اعداد روی مسیر و نیز خطوط مربوط به بارهای عاملی مقادیر آماره t مربوطه هستند و همانند آزمون t تفسیر می‌شوند، یعنی برای تعداد نمونه‌های بالا مقادیر بیشتر از $\pm 1/96$ در سطح ۵ درصد معنی‌دار هستند.

نمودار ۲. مقدار آماره t برای بررسی معنی‌داری ضرایب مسیر و بارهای عاملی

پایایی (همسانی درونی) گویه‌ها

جهت بررسی پایایی هر کدام از گویه‌ها، بار عاملی هر یک از متغیرهای مشاهده‌شده روی متغیرهای مکنون مربوطه در جدول (۲) گزارش شده است. معمولاً بارهای عاملی بالاتر از $0/4$ مورد قبول و در سطح $0/05$ معنی‌دار هستند. به صورتی که مشاهده می‌شود بار عاملی تمام گویه‌ها بالاتر از میزان مطلوب هستند.

جدول ۲. بار عاملی گویه‌ها

فرسودگی شغلی	تاب‌آوری	مدیریت ایمنی سلامت
هدف عملکرد		$0/71982$
آموزش ایمنی		$0/791150$
کیفیت عملکرد		$0/719882$
امکانات		$0/73492$
ارزشیابی		$0/720176$
عملکرد فردی		$0/73807$
عملکرد شغلی		$0/71919$

۰/۷۵۴۸۱۲	T1
۰/۸۱۴۷۱۲	T2
۰/۷۳۴۵۹۷	T3
۰/۶۷۲۳۷۲	T4
۰/۷۲۷۰۳	T5
۰/۶۸۶۴۸۲	T6
۰/۷۹۰۸۱۲	T7
۰/۷۳۳۷۱	T8
۰/۶۷۵۸۴	T9
۰/۷۴۶۷۹	T10
۰/۷۲۶۵۲	F1
۰/۷۹۲۰۷	F2
۰/۷۵۳۴۳	F3
۰/۷۸۸۳۳	F4
۰/۷۳۶۳۳	F5
۰/۷۱۴۲۴	F6
۰/۷۶۶۷۶	F7
۰/۷۳۰۲۶	F8
۰/۷۷۶۲۰	F9
۰/۷۲۵۹۰	F10

نتایج معنی‌داری ضرایب مسیر نیز در جدول (۳) آورده شده‌اند. در این جدول مقدار ضریب مسیر، انحراف استاندارد، مقدار آماره t و سطح معنی‌داری مربوط به هر کدام از مسیرها نوشته شده است.

همانطور که در نمودار ۲ مشاهده می‌شود، مقدار آماره t برای تمامی مسیرها بالاتر از $1/96$ است و نشان می‌دهد تمام ضرایب مسیر به دست آمده معنادار هستند و بدین لحاظ فرضیه چهارم تحقیق تأیید می‌شود.

برای تعیین اثر غیر مستقیم از طریق متغیر میانجی از آماره‌ای به نام VAF استفاده می‌شود که مقداری بین ۰ و ۱ را اختیار می‌کند و هرچه این مقدار به ۱ نزدیک‌تر باشد، نشان از قوی‌تر

بودن تأثیر متغیر میانجی دارد. در واقع این مقدار نسبت اثر غیر مستقیم به اثر کل را می‌سنجد. روش محاسبه VAF از طریق فرمول زیر است.
فرمول ۱:

$$vaf = \frac{a * b}{(a * b) + c}$$

a: مقدار ضریب مسیر میان متغیر مستقل و میانجی

b: مقدار ضریب مسیر میان متغیر میانجی و وابسته

c: مقدار ضریب مسیر میان متغیر مستقل و وابسته

بنابراین با توجه به نمودار ۱ داریم:

$$vaf = \frac{0/873 * (-0/630)}{(0/873 * (-0/630)) + (-0/322)} = - /630$$

در نتیجه می‌توان تعیین کرد که تا چه اندازه واریانس متغیر وابسته مستقیماً توسط متغیر مستقل تشریح می‌شود و چه مقدار واریانس هدف به‌وسیله روابط غیر مستقیم تشریح می‌شود. این بدان معناست که ۶۳ درصد از اثر کل مدیریت ایمنی سلامت بر فرسودگی شغلی از طریق متغیر میانجی تاب‌آوری ایجاد می‌شود.

جدول ۳. مقدار ضرایب مسیر و آماره t

مسیر	ضریب مسیر	انحراف استاندارد	مقدار آماره t	سطح معنی‌داری
از مدیریت ایمنی سلامت به فرسودگی شغلی	-۰/۳۲۲	۰/۰۴۰	۸/۰۴۷	۰/۰۰۱
از مدیریت ایمنی سلامت به تاب‌آوری	۰/۸۷۳	۰/۰۱۱	۸۲/۲۸۳	۰/۰۰۱
از تاب‌آوری به فرسودگی شغلی	-۰/۶۳۰	۰/۰۳۹	۱۶/۱۲۳	۰/۰۰۱

پایایی ترکیبی^۱

نتایج بررسی پایایی ترکیبی هر یک از سازه‌ها در جدول (۴) گزارش شده است. در مورد این شاخص مقادیر بیشتر از ۰/۷ برای پایایی ترکیبی قابل قبول هستند. همان‌گونه که مشاهده می‌شود تمامی اعداد بیشتر از ۰/۷ بوده و لذا پایایی ترکیبی سازه‌ها مورد قبول هستند.

واریانس استخراج شده

مقادیر میانگین واریانس استخراج شده (AVE) مربوط به سازه‌ها نیز در جدول (۴) گزارش شده است. این شاخص توسط فورنل و لارکر (۱۹۸۱) پیشنهاد شد. مقدار قابل قبول برای این معیار که بیانگر اعتبار مناسب ابزارهای اندازه‌گیری است، مقدار ۰/۵ است. به این معنا که متغیر پنهان مورد نظر حداقل ۵۰ درصد واریانس مشاهده‌پذیرهای خود را تبیین می‌کند. همان‌گونه که مشاهده می‌شود مقادیر واریانس استخراج شده برای تمام متغیرهای تحقیق بالاتر از ۰/۵ بوده و اعتبار ابزارهای اندازه‌گیری را تأیید می‌کند.

جدول ۴. پایایی ترکیبی و واریانس استخراج شده متغیرهای تحقیق

متغیرهای تحقیق	پایایی ترکیبی	واریانس استخراج شده
مدیریت ایمنی سلامت	۰/۸۹۴	۰/۵۴۶
تاب‌آوری	۰/۹۲۱	۰/۵۳۹
فرسودگی شغلی	۰/۹۲۸	۰/۵۶۴

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر با هدف بررسی رابطه میان مدیریت ایمنی سلامت و فرسودگی شغلی با نقش میانجی تاب‌آوری برای جلوگیری از رفتارهای انحرافی، فرسایش شغلی و کاهش بهره‌وری معلمان تربیت بدنی استان آذربایجان غربی انجام شد. بر اساس نتایج جدول (۳) ضریب مسیر از مدیریت ایمنی سلامت به فرسودگی شغلی برابر ۰/۳۲۲- به دست آمده ولی در سطح خطای ۰/۰۰۱ معنی‌دار است. بنابراین نتیجه می‌شود مدیریت ایمنی سلامت به فرسودگی شغلی تأثیر منفی و معنی‌داری دارد. نتایج این مطالعه با یافته‌های فاماکن (۲۰۲۳)، و محمدی و تیموری (۱۳۹۷) اکبری و سربندی (۱۴۰۱) هم‌راستا است. توسعه و بهبود ایمنی سلامت معلمان به کاهش

1. composite reliability

فرسودگی شغلی و افزایش سلامت روان آنان منجر خواهد شد که این خود به ایجاد محیط‌های یادگیری ایمن و فرصت‌های آموزشی بهتر برای دانش‌آموزان منجر خواهد شد. همچنین ضریب مسیر از تاب‌آوری به فرسودگی شغلی برابر $0/630$ - به‌دست‌آمده و در سطح خطای $0/001$ معنی‌دار است. بنابراین نتیجه می‌شود که تاب‌آوری به فرسودگی شغلی تأثیر منفی و معنی‌دار دارد. نتایج این مطالعه با یافته‌های کاستیلو و پرادس (۲۰۲۳)، ویس و همکاران (۲۰۲۳) و حسنی و همکاران (۱۳۹۹) هم‌راستا است، ولی با نتایج پژوهش ترا و همکاران (۲۰۲۲) یکسو نیست. با توجه به ماهیت شغل معلمی که ممکن است گاه‌گاه سلامت روانی آن‌ها تهدید شود توصیه می‌شود که سطح سازگاری و سلامت معلمان تربیت بدنی تقویت شود که باعث سازگاری مؤثر با عوامل تنش‌زا در شرایط فشار روانی می‌شود. از این‌رو تاب‌آوری به‌عنوان عاملی در جهت سازگاری موفقیت‌آمیز در برابر مشکلات شناخته شده است. ضریب مسیر از مدیریت ایمنی سلامت بر تاب‌آوری برابر $0/873$ به‌دست‌آمده و در سطح خطای $0/001$ معنی‌دار است. بنابراین نتیجه می‌شود که تأثیر مدیریت ایمنی سلامت بر تاب‌آوری تأثیر مثبت و معنی‌داری است. نتایج این مطالعه با یافته‌های فاماکن (۲۰۲۳)، ویس و همکاران (۲۰۲۳) و اکبری و سربندی (۱۴۰۱) هم‌راستا است.

با توجه به نمودار ۲ مشاهده می‌شود، مقدار آماره تی برای تمامی مسیرها بالاتر از $1/96$ است و نشان می‌دهد تمام ضرایب مسیر به دست آمده معنادار هستند. نتایج نشان می‌دهد که مدیریت ایمنی سلامت تأثیر قابل قبولی بر فرسودگی شغلی دارد و با نظر روی و شیم^۱ (۲۰۲۱) که معتقد است هر چه فرسودگی شغلی پرستاران شیفتی بیشتر باشد، فعالیت مدیریت ایمنی بیمار کم‌تر است و کاستیلو و پرادس (۲۰۲۳) که بیان کردند رابطه منفی و معنادار بین فرسودگی شغلی و تاب‌آوری است همخوانی دارد. همچنین با مطالعه کارپی^۲ و همکاران (۲۰۲۱) با عنوان بررسی ارتباط مدیریت ایمنی سلامت و فرسودگی شغلی بیان‌کننده این مطلب بود که توجه به بهداشت محیط کار به پیشگیری از فرسودگی شغلی و افزایش انگیزش کارکنان منجر خواهد شد هم‌خوانی دارد و با نظر اصغری و همکاران (۱۳۹۱) که معتقد بود بین متغیر سلامت عمومی و متغیر فرسودگی شغلی هم‌بستگی مستقیم و معناداری وجود دارد و ترا و همکاران (۲۰۲۲) که بیان کرد بین خستگی عاطفی و نمره تاب‌آوری هم‌بستگی ضعیفی وجود دارد یکسو نیست. فرسودگی شغلی معضل مهمی است که بسیاری از معلمان تربیت بدنی با آن مواجه می‌شوند این احساس اغلب موجب به وجود آمدن نتایج شخصی و آموزشی منفی می‌گردد که به‌نوبه خود به

1. Ryu & Shim

2. Carpi

بروز بیشتر خستگی در معلمان منجر می‌شود بنابراین شکی نیست که فرسودگی شغلی در حال حاضر یک نگرانی فزاینده برای معلمان است. افرادی که از فرسودگی شغلی رنج می‌برند گزارش می‌دهند که علاوه بر روز کاری خود گاه‌گاه در سایر اوقات هم احساس خستگی می‌کنند درواقع، فکر کردن به کار قبل از بیدار شدن در صبح، آن‌ها را خسته می‌کند.

فرسودگی شغلی یک سندرم اجتناب‌ناپذیر نیست. می‌توان قبل از ظهور جلوگیری کرد و در طول توسعه آن را درمان کرد. با وجود این، مداخلات اغلب بر افراد متمرکز است تا سازمان‌ها، حتی اگر علل اصلی این سندرم عوامل سازمانی مانند بارکاری یا ابهام نقش باشد. مقابله با عوامل استرس‌زای روزمره و ارتباط معلم با همکاران و اولیای دانش‌آموزان و دستورالعمل‌های اعمال شده توسط رؤسای ادارات مناطق چگونگی پاسخ یک معلم به هر یک از این عوامل تا حد زیادی بستگی به شخصیت فردی آن‌ها دارد. بنابراین ارائه یک‌راه حل کامل برای غلبه بر فرسودگی کلی بسیار دشوار است. فرسودگی معمولاً نشانه‌های قابل‌توجهی را ایجاد می‌کند که اجرای استراتژی‌های خاص و برنامه‌های آموزشی برای افزایش تاب‌آوری (با توجه به رابطه معکوس تاب‌آوری و فرسودگی شغلی) برای کاهش اشاره‌ای آن پیشنهاد می‌شود. با توجه به نتایج پژوهش حاضر، پیشنهاد می‌شود با برگزاری کارگاه‌های آموزش ایمنی توانمندی و قابلیت‌های شخصی معلمان تربیت بدنی افزایش و در نتیجه فرسودگی شغلی آنان کاهش یابد و این می‌تواند بر عملکرد معلمان تربیت بدنی تأثیر مثبت بگذارد. همچنین در خصوص رابطه تاب‌آوری در زمینه تقلیل فرسودگی شغلی پیشنهاد می‌شود با استفاده از مشاوران خبره آموزش‌های لازم در خصوص تاب‌آوری و نحوه بالا بردن سطح اعتمادبه‌نفس معلمان تربیت بدنی در تسلط بر شرایط بحرانی و خاص ارائه شود تا از این طریق بتوان سطح فرسودگی شغلی را پایین آورد. تحقیق حاضر نیز مانند سایر تحقیقات انجام‌شده محدودیت‌هایی داشت یکی از این محدودیت‌ها پاسخ‌گو نبودن تعدادی از معلمان به پرسش‌های حوزه فرسودگی شغلی بود، زیرا برخی از معلمان علاقه‌مند نبودند اطلاعات مربوط به مسائل شخصی و کاری خود را به اشتراک بگذارند.

References

- Abu-Khader, M. M. (2004). Impact of human behaviour on process safety management in developing countries. *Process Safety and Environmental Protection*, 82(6), 431-437.
- Akbari, H., Sarbandi, F. (2022). Investigating the relationship between health safety management and job satisfaction and improving employee performance in production centers (Study case: Hakopian Garment Industrial Unit Company). *Occupational Health and Health Promotion Quarterly*, 6(2), 256-268.
- Asghari, M., Zakarian, S. A., Monazam, M. R., Abbasinia, M., Mohammadian, Y., Rahmani, A. (2011). Investigating the relationship between job satisfaction and general health and burnout among workers in one of the automotive industries. *Occupational health and safety*, 2(4), 51-60. (Persian)
- Ashkanani, S., & Franzoi, R. (2023). Gaps in megaproject management system literature: a systematic overview. *Engineering, Construction and Architectural Management*, 30(3), 1300-1318.
- Austin, Z., & Gregory, P. (2021). Resilience in the time of pandemic: the experience of community pharmacists during COVID-19. *Research in Social and Administrative Pharmacy*, 17(1), 1867-1875.
- Ayhan, B.U. and Tokdemir, O.B. (2019), "Safety assessment in megaprojects using artificial intelligence", *Safety Science*, Vol. 118, pp. 273-287, doi: 10.1016/J.SSCI.2019.05.027.
- Bridgeman, P. J., Bridgeman, M. B., & Barone, J. (2018). Burnout syndrome among healthcare professionals. *The Bulletin of the American Society of Hospital Pharmacists*, 75(3), 147-152.
- Carpi, M., Bruschini, M., Burla, F. (2021). HSE Management Standards and burnout dimensions among rehabilitation professionals. *Occupational Medicine*, (4 -5), 204 -10. <https://doi.org/10.1093/occmed/kqab055> .
- de Vera García, M. I. V., & Gambarte, M. I. G. (2019). Relationships between the dimensions of resilience and burnout in primary school teachers. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 12(2), 189-196.
- Efiliti, E. (2019). Investigating the Psychological Resilience of Fathers with Mentally Handicapped Children. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 11(4), 353-360.
- Famakin, I. O., Aigbavboa, C., & Molusiwa, R. (2023). Exploring challenges to implementing health and safety regulations in a developing economy. *International Journal of Construction Management*, 23(1), 89-97.
- Félix, R. O., García, C., & Mercado, S. M. (2018). El estrés en el entorno laboral. Revisión genérica desde la teoría. *CULCyT*, 64, 31-42.

- Feng, Y., Zhang, S., & Wu, P. (2015). Factors influencing workplace accident costs of building projects. *Safety science*, 72, 97-104.
- Fernández-Castillo, A., & Fernández-Prados, M. J. (2023). Resilience and burnout in educational science university students: developmental analysis according to progression in the career. *Current Psychology*, 42(5), 4293-4302.
- Galbán, K. F. (2018). Los riesgos psicosociales en el trabajo: un reto colectivo en el desarrollo laboral cubano. *Lex Social: Revista de Derechos Sociales*, 8(1), 174-205.
- Garcia-Dia, M. J., DiNapoli, J. M., Garcia-Ona, L., Jakubowski, R., & O'Flaherty, D. (2013). Concept analysis: resilience. *Archives of psychiatric nursing*, 27(6), 264-270.
- Hasni, Z., Shojae Baghini, G., Khaluti, M. (2022). Job burnout and mental health in support staff of general, specialized and sub-specialized hospitals in the oil industry. *Occupational health and safety*, 12(1), 176-188. (Persian)
- Maiti, S., & Choi, J. (2019). An evidence-based approach to health and safety management in megaprojects. *International Journal Construction Management*, Vol. 21, 997-1010, doi: 10.1080/15623599.2019.1602580.
- Medrano, F. M. (2017). Estilos de afrontamiento del estrés que aplica el profesional de enfermería en el servicio de emergencia del Hospital Nacional Daniel Alcides Carrión mayo-2016. Recuperado de: <http://repositorio.upsjb.edu.pe/handle/upsjb/1368>
- Mohammadi, H., Timouri, H. (2018). Evaluation of the health, safety and environment management system from the perspective of resilience engineering of the specialized town on Zanjan in 2017. *Iranian Work Health Journal*, 17(1), 836-854. (Persian)
- Mohammadi, M., & Dastgardi, F. (2021). Examining the moderating role of resilience in the effect of perfectionism on job burnout (case study: General Directorate of Prisons, security and educational measures of South Khorasan), *Journal of Naja Human Resources*, 16(64), 55-80. (Persian)
- Moslami Aghili, M, Junadi Jafari, A., Ziyadini, S. H. (2019). Evaluating the establishment and maintenance of the health management system (HSE) in schools and rating and awarding stars to schools in the country. *Journal of Isfahan Medical School*, 28(107), 248-258. (Persian)
- Porsanger, L. (2023). Risk and safety management in physical education: teachers' knowledge. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 28(1), 16-28.
- Ryu, I. S., & Shim, J. (2021). The Influence of Burnout on Patient Safety Management Activities of Shift Nurses: The Mediating Effect of

- Compassion Satisfaction. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(22), 12210.
- Schommer, J. C., Gaither, C. A., Owen, J. A., Scime, G. M., Skelton, J. B., Cernasev, A., & Hillman, L. A. (2020). Pharmacist and student pharmacist views of professional and personal well-being and resilience. *Journal of the American Pharmacists Association*, 60(1), 47-56.
- Smith, B. W., Dalen, J., Wiggins, K., Tooley, E., Christopher, P., & Bernard, J. (2008). The brief resilience scale: assessing the ability to bounce back. *International journal of behavioral medicine*, 15, 194-200.
- Terra, S. X., Saurin, T. A., Fogliatto, F. S., & de Magalhães, A. M. M. (2023). Burnout and network centrality as proxies for assessing the human cost of resilient performance. *Applied Ergonomics*, 108, 103955.
- Weber, A., & Jaekel-Reinhard, A. (2000). Burnout syndrome: a disease of modern societies?. *Occupational medicine*, 50(7).
- Weiss, S. S., Weiss, L., Clayton, R., Ruble, M. J., & Cole, J. D. (2023). The Relationship Between Pharmacist Resilience, Burnout, and Job Performance. *Journal of Pharmacy Practice*, 08971900231164886.
- Whitfield, K. M., & Wilby, K. J. (2021). Developing Grit, Motivation, and resilience: to give up on giving in. *Pharmacy*, 9(2), 109.
- Yasak, K., & Vural, F. (2019). Assessment of the environmental and physical ergonomic conditions of ORs in Turkey. *AORN journal*, 110(5), 517-523.
- Zarrin, M. (2022). Inferring causal networks of health care resilience and safety performance indicators: A two-stage fuzzy cognitive map approach. *Socio-Economic Planning Sciences*, 84, 101389. (Persian)

Investigating the relationship between health safety management and physical education teachers' burnout based on the mediating role of resilience

1. Assistant Professor, Department of Business Administration, Payam Noor University, Tehran, Iran.
2. Ph.D. in statistics, mathematics teacher, Mako Education, Urmia, Iran.
3. M.A, Department of Psychology and Educational Sciences, Payam Noor University, Tehran, Iran.
4. Ph.D. in Physical Education, Physical Education Instructor, Shout Education, Urmia, Iran.

Received: June 06, 2023

Accepted: August 28, 2023

Abstract

With health safety management, the mental and emotional balance of teachers increases. Job burnout is an important problem faced by many physical education teachers. This feeling often leads to negative educational results, which in turn leads to teacher fatigue. This study aims to investigate the relationship between health safety management and physical education teachers' burnout, relying on the mediating role of resilience. This research is a descriptive survey type. The research community was formed by physical education teachers of West Azarbaijan province in the academic year of 2022-03, and 200 of them were selected using the available sampling method. Data collection was done using a questionnaire, and data analysis was done using the structural equation modeling method. SPSS 23 and SMART PLS 3 software were used to investigate the purpose of the research and analyze the data. The obtained findings show the appropriate fit of the measurement and structural models. The research findings showed that health safety management has a negative and significant effect on physical education teachers' job burnout and resilience. However, the research showed a positive effect of health safety management on physical education teachers' resilience. Therefore, as much as school administrators pay attention to health and safety issues, the job positions of physical education teachers and trainers will be formed so that they will experience less burnout and more resilience in their work, which will increase work quality. It is recommended that by holding

health safety training workshops, the ability of physical education teachers is increased, as a result of which job burnout is reduced, which can have a positive effect on the performance of physical education teachers.

Keywords: health safety management, resilience, job burnout, physical education teachers